

תורה שבעל פה

בית, חינוך ומשפחה — שאלון לעולים חדשים

הוראות לנבחן

א. משך הבחינה : שעה וחצי.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה : בשאלון זה שלושה פרקים.

פרק ראשון 16×4 נקודות = 64 נקודות

פרק שני

או : 12×3 נקודות = 36 נקודות

פרק שלישי

סה"כ 100 נקודות

ג. חומר עזר מותר בשימוש : מילון עברילועזי / לועזייעברי.

ד. הוראות מיוחדות : אין.

כתוב במחברת הבחינה בלבד. רשום "טיוטה" בראש כל עמוד המשמש טיוטה.

כתיבת טיוטה בדפים שאינם במחברת הבחינה עלולה לגרום לפסילת הבחינה.

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנים ונבחנות כאחד.

בהצלחה !

השאלות

פרק ראשון (64 נקודות)

ענה על ארבע מן השאלות 1-5 (לכל שאלה - 16 נקודות).

1. "טובים השניים מן האחד"

- א. (1) אליעזר עבד אברהם ערך מבחן כדי למצוא ליצחק כלה שיש לה תכונה מסוימת. מהי תכונה זו, ומדוע חשוב שלכלה של יצחק תהיה דווקא תכונה זו ?
- (2) אליעזר עבד אברהם ביקש רשות מבני המשפחה של רבקה לקחת את רבקה ולהשיא אותה ליצחק.
- מה הייתה התשובה של בני משפחתה, ומה לומדים מן התשובה שלהם בנוגע לנישואין? (8 נקודות)
- ב. (1) רבי עובדיה ספורנו והנצי"ב נחלקו בנוגע להבדל בין גברים לנשים. עיין בדבריהם, וענה על השאלה שאחריהם.
1. " יויבן ה' א-להים את הצלע... לאשה' : להיות לה צורת האיש וסגולותיו, ושתהיה נבדלת ממנו בכלים גשמיים בלבד, אשר בס יהיה הבדל ביניהם" (רבי עובדיה ספורנו, בראשית, ב', כ"ב)
2. " יזכר ונקבה ברא אתם' : ללמדנו שהמה שתי בריות... ומשום שהזכר מזה המין, אינו דומה כלל בתכונתו לנקבה מזה המין..." (הרב נפתלי צבי יהודה ברלין, הנצי"ב, העמק דבר, בראשית, א', כ"ז)
- לפי כל אחד מן הפרשנים, הסבר את ההבדל שבין איש לאישה. (8 נקודות)

2. יצר ויצירה

- א. (1) לפי הרמב"ן, נגיעה של חיבה בין חבר לחברה אסורה מדרבנן. מדוע אסרו חכמים נגיעה זו?
- (2) על פי מה שלמדנו, כתוב סיבה נוספת לאיסור נגיעה בין חבר לחברה. (6 נקודות)
- ב. (1) הסבר מהו איסור ייחוד.
- (2) מדוע בן ובת שנמצאים בחדר שהדלת שלו פתוחה לרשות הרבים אינם עוברים על איסור ייחוד? (10 נקודות)

קידושין ונישואין

א. עדי הקידושין צריכים לשים לב לשתי פעולות בזמן הקידושין.

ציין את שתי הפעולות. (5 נקודות)

ב. באיזה שלב בחתונה קוראים את הכתובה ומדוע דוקא אז? (6 נקודות)

ג. יש פוסקים שלדעתם בני זוג שנישאו בנישואים אזרחיים נחשבים נשואים.

כתוב נימוק אחד לדעה זו. (5 נקודות)

4. בניית הבית

א. (1) הסבר מהו "שלום בית".

(2) הסבר כיצד הדלקת נרות השבת תורמת לשלום בית.

(6 נקודות)

ב. "כי יקח איש אשה חדשה ... נקי יהיה לביתו שנה אחת וְשָׂמַח אֶת אִשְׁתּוֹ אֲשֶׁר לָקַח" (דברים, כ"ד, ה).

(1) כתוב כיצד יש לקיים את המצווה "נקי יהיה לביתו".

(2) כתוב את השאלה של הרב משה צבי נריה בנוגע למילים "שנה אחת", והסבר את תשובתו.

(10 נקודות)

5. גירושין

א. מהי תקנת רבנו גרשום בעניין גירושין, ומדוע הוא תיקן תקנה זו? (6 נקודות)

ב. מהו "היתר מאה רבנים", ובאיזה מצב משתמשים בהיתר זה? (6 נקודות)

ג. על פי החוק במדינת ישראל, כתוב שתי מגבלות (סנקציות) שאפשר להטיל על בעל המסרב לתת גט.

(4 נקודות)

עליך לענות על פרק שני אן על פרק שלישי לפי התכנים שלמדת.

פרק שני (36 נקודות)

אם למדת **פרקים א'-י"א מהחוברת**, ענה על שלוש מן השאלות 6-10 (לכל שאלה 12 נקודות).

6. זוגיות ומצוות "פרו ורבו"

- א. על פי הרב אליהו דסלר, הסבר מה גורם לאהבה בין בני זוג (4 נקודות)
 ב. (1) כתוב טעם אחד למצוות פרייה ורבייה.
 (2) מתי האיש יוצא ידי חובת מצוות "פרו ורבו"? כתוב את דעת בית שמאי ואת דעת בית הלל.
 (8 נקודות)

7. מצוות עונה

- א. (1) מהי מצוות עונה?
 (2) כתוב מטרה אחת של מצוות עונה.
 (6 נקודות)
 ב. הקשר הפיזי (הגופני) בין איש לאישה נקרא בלשון נקייה "חיי אישות" ולא "יחסי מין".
 הסבר את ההבדל בין שני הכינויים. (6 נקודות)

8. טומאה וטהרה

- א. בנות ישראל החמירו על עצמן והשוו את דין הנידה לדין הזבה.
 כתוב טעם אחד לחומרה זו (4 נקודות)
 א. (1) "ואל אשה בַּנְדָּה טומאתה לא תקרב לגלות עֲרֻתָּה".
 כתוב שני איסורים שנכללים בציווי "לא תקרב".
 (2) מהן שתי הדרישות לטבילה כשרה במקווה כשר?
 (8 נקודות)

9. כיסוי ראש

- א. (1) מהי "דת משה", ומהו כיסוי הראש הנדרש על פי "דת משה"?
 (2) מהי "דת יהודית", ומהו כיסוי הראש הנדרש על פי "דת יהודית"?
 (9 נקודות)
 ב. באיזה מצב אישה נשואה אינה חייבת לכסות את ראשה בביתה? (3 נקודות)

תורה שבעל-פה לעולים חדשים, חורף, נבצרים תשפ"א סמל שאלון 005374

10. שאלות קצרות

ענה בקצרה על שלושה מן הסעיפים א-ד (כל סעיף 4 נקודות)

א. גבר ואישה שנוסעים לבדם במכונית — כתוב שני תנאים שצריכים להתקיים כדי שלא יעברו על איסור ייחוד

ב. מדוע אישה מתקדשת דווקא בטבעת? כתוב שני טעמים (סיבות) לכך.

ג. מדוע חשוב לשאול "שאלת רב" בענייני אישות דווקא רב שמכיר את השואל היכרות קרובה?

ד. הסבר מיהי "אישה עגונה", וכתוב דוגמה להקלה אחת בהלכה שמטרתה להתיר אישה מעגינותה.

פרק שלישי (36 נקודות)

אם למדת **פרכים א'-ו', י'-י"ד מהחוברת**, ענה על שלוש מן השאלות 11-15 (כל שאלה — 12 נקודות).

11. זוגיות ומצוות "פרו ורבו"

- א. על פי הרב אליהו דסלר, הסבר מה גורם לאהבה בין בני זוג (4 נקודות)
- ב. (1) כתוב סיבה אחת לטעם מצוות פרייה ורבייה.
- (2) מתי האיש יוצא ידי חובת מצוות "פרו ורבו"? כתוב את דעת בית שמאי ואת דעת בית הלל. (8 נקודות)

12. מחויבויות שבין איש לאשתו

- א. בכתובה רשומות התחייבויות של הבעל לאשתו בנוגע לזמן הנישואין ולאחר הנישואין. כתוב התחייבות אחת בנוגע לכל אחד מן המצבים (5 נקודות)
- ב. (1) הסבר כיצד הכתובה עשויה למנוע מאיש לגרש את אשתו.
- (2) מהי "תוספת כתובה", ומדוע תיקנו חכמים תוספת זו? (7 נקודות)

13. מצוות עונה

- א. (1) מהי מצוות עונה?
- (2) כתוב מטרה אחת של מצוות עונה. (6 נקודות)
- ב. הקשר הפיזי (הגופני) בין איש לאישה נקרא בלשון נקייה "חיי אישות" ולא "ייחסי מין". הסבר את ההבדל בין שני הכינויים. (6 נקודות)

14. טומאה וטהרה

- א. בנות ישראל החמירו על עצמן והשוו את דין הנידה לדין הזבה. כתוב טעם אחד לחומרה זו (4 נקודות)
- ב. (1) "ואל אשה פְּנִדָּת טומאתה לא תִּקְרַב לגלות עֲרֻתָּה". כתוב שני איסורים שנכללים בציווי "לא תקרב". (2) מהן שתי הדרישות לטבילה כשרה במקווה כשר? (8 נקודות)

15. שאלות קצרות

ענה בקצרה על שלושה מן הסעיפים א-ד (כל סעיף 4 נקודות)

א. גבר ואישה שנוסעים לבדם במכונית — כתוב שני תנאים שצריכים להתקיים כדי שלא יעברו על איסור ייחוד

ב. מדוע אישה מתקדשת דווקא בטבעת? כתוב שני טעמים (סיבות) לכך.

ג. מדוע חשוב לשאול "שאלת רב" בענייני אישות דווקא רב שמכיר את השואל היכרות קרובה?

ד. הסבר מיהי "אישה עגונה", וכתוב דוגמה להקלה אחת בהלכה שמטרתה להתיר אישה מעגינותה.

בהצלחה!

זכות היוצרים שמורה למדינת ישראל

אין להעתיק או לפרסם אלא ברשות משרד החינוך